

Próba a Dóm téren Szegeden az Ivan Szuszanyin vendégművészei

Glinka operája, az Ivan Szuszanyin nyitja szombaton este az idei szabadtéri játékokat, melytől a város élvezték az előző évben. Először kerül a dómterületre: az 1836-os pétervári ősbemutatóját követően a mű több mint évszázados késéssel, csak 1960-ban jelent meg a magyar operaközönség előtt, s éppen Szegeden, Vaszij Viktor „felfedezés-értékű” előadásai révén; s mert a szabadtéri játékokon igazán a legjelentősebb tolmácsolásban szólal most meg, a Moszkvai Nagyszínház vezető művészeinek közreműködésével.

Minden együtt tehát egy vérbeli szenzációnak ígérkező, régenvárt nagyszerű színházi-zenei élményhez. A karmester Mark Ermler, a rendező Vagyim Milkov, valamint a díszletek és jelmezek tervezője, Viktor Volzskij, már napok óta próbál a zenekarral, illetve a műszakiakkal, pénteken meg-

jötték a moszkvai szolótáncosok, Marina Leonova és Andrej Kondratov is, az énekes szolótáncosok pár órával az első próbát megelőzően futottak be. A menetrendszerű Moszkva-Budapest légijáratral, illetve az őket váró társasgépkocsival Szegedre, tegnap délután. Korábban repült Budapestre a címszereplő Jevgenyij Nyeszterenko, aki azért éppen pontos volt a tegnapi próbában a Dóm téren, mint a Lubomir Mál karigazgató vezetésével a késő délutáni órákban megérkezett a kórus, a Szlovák Filharmonia énekkara, mely nemzetközi tekintélyű együttes nem ismeretlen a játékok közönségének, 1979-ben osztriai sikert arattak itt. A végzet hatalmának előadásain.

A Ferihegyi repülőtérrel délután társasgépkocsival Szegedre érkezett művészeket, Bela Rudenkót, Tamara Szinyavszkaját, Vlagyimir Sceserjakovot, Lev Ver-

nyigorát, Vladiszlav Posenszkijt és Konsztantyin Baskovot, Horváth Mihály, a szabadtéri játékok igazgatója várta és fogadta a Royal szálló előtt (Képünkön). Hétfőre várják Sztanyiszlav Mihajlovics Likovot, a Bolsoj karigazgatóját, aki a szlovák kórus és a szovjet szolótánc között „közvetít majd”, s a hét közepére ígérkezett Alekszandr Lusin, a Bolsoj igazgatója, aki a jelekből ítéhetően együtt nézi a premiert. Georgij Tovsztonogovval, a világhírű leningrádi rendezővel és dr. Ladislav Mokryval, a Szlovák Filharmonia igazgatójával.

Kisopera

A Szegedi Ünnepi Hetek zenei programjának évek óta szép keretét ad a városi tanács zárt, neobarokk udvara. A Muzsikáló udvar idei programjának első vendége a Szegedi Kisopera társulata, mely holnap, hétfőn este fél 9. órai kezdettel mutatja be a legfrissebb produkcióját, Donizetti és Haydn egy-egy kacagató vígoperáját. Donizetti Rita című művének szerepeiben Vajda Júlia, Ördögh József és Szilágyi Béla lép fel, míg Haydn A patikus című operájának szövegét Szilágyi Béla, Tóth Mária, Vajda Júlia és Ördögh József énekli. Zenemester Wendler Tibor, diszlejtmeister Takács István és Jónász Tibor, direktor Bárdi Sándor.

Képzőművészeti lépésváltás

Sok-e vagy kevés a képzőművészeti kiállítás hazánkban? Ezt a kérdést mind többen és többször vetették fel az elmúlt években. Összefügg ez a probléma egész forrásban levő művészetünkkel, a közlés lépéshátrányával és a közönség elérésének sürgető feladataival, az intézményrendszer túlhaladottságával és a szocialista mecenatúra bizonytalanságával, a műkereskedelem monopolhelyzetével és a közönségszűkítésével, a műkritika tévelygésével és a decentralizálás első sikereivel. Ha puszta statisztikai adatokat nézünk, sokakban megfogalmazódhat a vélemény: vajon három és félezer alkotásból élő képzőművészt képes-e eltartani egy ekkora ország, az évi sok ezer tárlat beváltja-e a hozzá fűzött reményeket, eléri-e célját a művész, a szervezőgárda, a művészeti-politika, a közönség??

Gyakran hangoztatjuk ma napság, hogy ritmust váltott a világ. Fölgyorsultak a társadalmi mozgások, a gazdasági változások, kitágult világképünk, a tudomány-technikai forradalom eredményeként szinte naponta röppentik szét az újabb és újabb felfedezéseket, az információrobbanás nyomán azonos időben lehetünk részesei a világ távoli pontjain lezajló változásoknak. A művészeteknek, köztük a társas életnek, alapjaiban egységessé kell válniuk a vizuális művészeteknek is egyre fontosabb feladata, hogy ne csupán regisztrálja, de előre jelezze a várható változásokat, módosulásokat — a földrengésjelzőket csak úgy, mint a jótékony hatásvonalakat. Erzékenyen reagáljon korunk emberének örömeire-gondjaira, az életmódváltozások amplitúdóira, a kapcsolatok újrakötésének lehetőségére, kihűlőfényben levő tüzeinek újraélesztésére. Ábrázolják akár dokumentalista hűséggel, szociografikus-elemző hitelességgel életünk minden szelvényének mozgását, fejezzék ki a bennünk dúló érzelmi viharokat, feszülő szándékokat, mutassák föl gondolataink új dimenzióit, horizontokat feltűnő eredményeit sajátos festői, grafikai, szobrászi, építészeti

eszközökkel. S mivel a műalkotás igazi élete csak a közönséggel való találkozás során szárnyalhat föl, meg kell teremteni azokat a fórumokat, ahol ez a randevű, ez a párbeszéd létrejöhet. A művész és közönség kontaktusának legfontosabb fóruma még ma is a kiállítás.

Ilyen körülmények között a tartalmi megújulás éppoly sürgető feladat, mint a megújuló lehetőségek újraértékelése — tehát a művészeti lépésváltás. Van ebben az országban már sok olyan rangot szerzett, egy-egy műfajnak mércét jelentő kiállítás, sőt olyan koncepciózus sorozat, mely nemcsak hogy bizonyította léte értelmét, de számomartott seregszemléje, érték meghatározó fóruma művészeti közéletünknek. Ebből a sorból nem hagyhatók ki a szegedi nyári tárlat, mely 23 esztendővel ezelőtt, mint a dóm előtti Szegedi Szabadtéri Játékok kísérő rendezvénye született. Bölcshelyénél elsősorban a társas művészei és művészet-politikusai bábáskodtak. A több mint két évtizedek alatt hullámhegyeket és -völgyeket, csúcsokat és kapocszököket megért története önmagában bizonyítékul szolgálhat a kétkedőknek: a színházi fesztivál mellé érdekes társtani más műzák-ihlette műveket. Részint azért, hogy gazdagítsák és továbblendítsék, vagy épp megalapozzák az élményt, részint hogy az esti előadásokra érkező hazai és külföldi vendég értelmese, új ismeretekkel gazdagítva, önmagát is építgetve tölthesse napjait a Tisza-parton. A város a folyamatos kultúr- és művészeti-politika kiemelt részének kezeli az ünnepi hetek másfél hónapos programját, így kiállításait is. Annál is inkább, mert profilozódó képzőművészeti életünkben alig van olyan országos kitekintésű fórum, ahol évenkénti rendszerességgel a legnépszerűbb műfajok föl sorakozhatnak. Az ország más városaiban megteremtették a visszatérő műfaji seregszemléket, például a pécsi kisplasztikai biennálét, a miskolci grafikai biennálét, Szombathelyen a fal- és tértexel biennálét váltakozva az ipari textil biennálével, Békéscsaba az alkalmasított grafika otthona, Kecskemét a szilkátipari biennálék fóruma, Egerben az akvarellisták találkozója, Sopronban az érmészek és sorolhatnánk. Mind kevesebb a szakszövetséghez hasonló kiállítási lehetőség, ahol egymás mellett, egymást erősítve, az általánosan jellemző tendenciákat nyomon követve, a szándékokat összekapcsolva vehetjük szemügyre művészeink törekvéseit.

Ífjúsági Ház ad otthont a Fiatal Művészek Stúdiója nagyszabású évi kiállításának. A 35 év alatti ifjú művészek az elmúlt esztendőben országos visszhangot kiváltó tárlatokat rendeztek, erre most is bizton számíthatunk. Az összehasonlítás annál is inkább izgalmasnak ígérkezik, mert az utóbbi években a szegedi nyári tárlatok gerincét és az egyedi kiállítások zömét stúdiókori fiatalok művei határozták meg. Ime, adódik egy alkalom, hogy fölterképezhessük a magyar képzőművészet utánpótlását, fölmérjük az alkotók felkészültségét, tehetségét, számba vesszük a kísérleti tendenciákat, a legmarkánsabb jegyek nyomán fölrajzoljuk vizuális kultúránk holnapját.

A Szegedi Ünnepi Hetek képzőművészeti kiállításainak komplexitása a program egészéből szűrhető le. A gazdagság és színesség hiánya talán csak a helyi örökség legértékesebb darabjainak elmaradó bemutatója lehet. Helyt kapott viszont a Szegedhez kötődő művészet (Vinkler László grafikai emlékkiállítás), több kortárs törekvés (már látható Polgár Ildikó kerámikus és Széchenyi Lenke textiles tárlata, a Kupolában nyílik majd meg két fiatal szobrász, Orr Lajos, és Markó György kamaratárlata), kiállítják az élő népművészet termő ágait (Mónus Ferenc és Berkovics Anna készülő kiállításra), környezetkultúránk friss elképzeléseit (a Képcsarnok Szabó Erzsébet üvegtervező iparművész, Szemes István bútor-, Pájer Emília textil-tervező és Böry Miklós kerámikus alkotásából rendez bemutatót). A fotó kedvelői a 17. Szalon anyagában és Cseri László önálló tárlatának fényképeiben gyönyörködhetnek.

Mindennek a kiállítási fesztiválnak gazdagító keretét ad maga a város, szépülő, új ruhába öltözött palotái, eklektikus városképpel, az árnyas parkok fái alatt hűsülő szobraival.

Tandí Lajos

Szín pompás nyitóünnepség a Tisza-parton

Fáklyavivők és fesztiválzászló mögött vonultak be, pompásnál pompásabb nemzetiségi viseletben a szakszervezeti néptáncfesztivál együttesei a tegnapi meleg délutánon zsúfolásig megtelt Tisza-partra. Nagy taps fogadta mindnyájukat: sorrendben a VDSZ Bartók Béla Táncegyüttesét, a bulgáriai Várnából érkezett Georgi Dimitrov-együttest, a csehszlovák Práchenky-együttest, a HVDSZ Bihar János Táncegyüttest, a holland Phoenix Apeldoorn Táncegyüttest, a jugoszláv Zeljazera Zenicát, a MEDOSZ és a Kertészeti Egyetem táncosait, a lengyel Pilczanie Táncegyüttest, az NDK-beli cottbusi építők együttesét, a házigazda Szeged Táncegyüttest, a román Plaurile Olului Táncegyüttest, a Vasas Művészegyüttes Tánckarát, a svájci La Farandole-együttest és a Szovjetunióból érkezett grúz Tbiliszi Táncegyüttest.

Esté az újszegedi szabadtéri színpadon az első, nagy sikerű folklorestet rendezték meg a jugoszláv, a svájci, a román vendégegyüttes, valamint a Vasas Művészegyüttes és a VDSZ Bartók Béla táncegyüttes fellépésével. A kellemes nyárestén, a délutáni izelítő után, teljes képet kaphatott a közönség több nép tánc kultúrájáról, s a hatás — a dörgő taps — nem is maradt el.

Ma, vasárnap délután 4 órai kezdettel két helyszínen, a Móra Ferenc Múzeum és a Szeged Nagyrúháza előtt nemzeti napon lép fel a svájci, a jugoszláv és a román, illetve a csehszlovák, a bolgár és az NDK-beli együttes. Este fél 9-kor, a második folklorbemutató, a lengyel, a holland, a szovjet, valamint a Bihar János Táncegyüttes, illetve a Kertészeti Egyetem tánc-csoportja mutatkozik be.

Részlet a holland együttes produkciójából

A jugoszláv táncegyüttes bemutatója

Július 14—21

Pedagógiai nyári egyetem

A TIT Csongrád megyei szervezetének 18. szegedi pedagógiai nyári egyeteme az idén a képességfejlesztés és tehetséggondozás összetett problematikáját tűzte napirendre. Az ország minden részéből érkezett pedagógusok, pszichológusok, oktatási szakemberek július 14-től 21-ig hallgatják meg a témakör szaktekintélyeinek előadásait, vitatkoznak a felmerülő problémákról, megismerkednek Csongrád megye és Szeged nevezetességével, a Szegedi Ünnepi Hetek programjaival.

A pedagógiai nyári egyetem ünnepélyes megnyitóját július 14-én, kedden reggel 9 órakor rendezik meg a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központjában. A nyári egyetem igazgatójának, dr. Agoston György egyetemi tanárnak köszöntője után dr. Ádám György akadémikus, egyetemi tanár, a TIT elnöke tart nyitóelőadást A személység pszichofizikája címmel. Az egyhetes program során tizenhat előadás hangzik el.